

KALIX KOMMUN

Lokal utvecklingsstrategi
Kalix kommun
2026–2040

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställt/upprättad	Beslutsinstans
Lokal utvecklingsstrategi 2026–2040	Strategi	KF 2026-02-09 § 5	Kommunfullmäktige

1 Innehållsförteckning

1. Vi skapar lokal utveckling tillsammans	3
1.1 Kalix kommuns vision och mål	4
1.2 Agenda 2030 och globala målen	5
1.3 Välfärd och hållbar ekonomisk tillväxt	6
2. Nulägesbeskrivning	7
2.1 Kalix kommun - strategiskt belägen kustkommun.....	7
2.2 Kalix kommun - en plats att leva, verka och växa i.....	8
2.3 Befolkningsutveckling.....	9
2.4 Byar och föreningar.....	10
2.5 Sysselsättning och arbetslöshet.....	10
2.6 Näringsliv.....	13
3. En omvärld i förändring.....	14
4. SWOT-analys.....	16
5. Strategisk områden – färdplan mot framtiden.....	19
5.1 En tillvaro full av möjligheter.....	20
5.2 En lärande och attraktiv kommun.....	22
5.3 Innovativt och konkurrenskraftigt.....	25
5.4 Ett närmare Kalix och Norrbotten.....	28
6. Nästa steg	31
7. Tillsammans för Kalix.....	32

1. Vi skapar lokal utveckling tillsammans

Den lokala utvecklingsstrategin för Kalix kommun (LUS) är vår gemensamma framtidsplan. Den hjälper oss att arbeta mot samma mål – tillsammans. Strategin har tagits fram i samverkan mellan kommunen, civilsamhället, näringslivet och medborgarna. Den ska också genomföras i samverkan. Framtidens Kalix formas inte av en enskild aktör, utan av oss som bor och verkar här.

Att planera för framtiden handlar både om att förutse vad som kan hända och att vara beredd på förändring. Vi behöver mod att tänka nytt, ändra beslut och lära av det vi gjort tidigare.

Strategin bygger på en inkluderande process. Genom medborgardialoger, workshops och omvärldsanalys har vi tagit fram en strategi som gäller fram till år 2040. Dialogen har gett oss en bred bild av både utmaningar och möjligheter.

Många har en personlig koppling till Kalix. Det kan vara platsen där du växte upp, bor nu eller vill åldras. Kalix är både ett hem och ett resmål – vardagligt för vissa, exotiskt för andra. Vi har ett rikt kulturarv och en natur som ger oss både upplevelser och försörjning. Men naturen är också känslig och behöver skyddas.

Kalix är en plats i förändring. Industrin utvecklas, teknologin går framåt och nya investeringar växer fram. Den gröna omställningen skapar nya möjligheter, liksom besöksnäringen och andra sektorer. Men med möjligheter kommer också utmaningar. Marken och resurserna är begränsade. Att balansera tillväxt och hållbarhet är en av våra största utmaningar.

LUS 2026–2040 är vårt strategiska dokument för hållbar tillväxt. Det är grunden för det arbete som ska göra Kalix till en attraktiv plats att bo, arbeta, driva företag och besöka. Strategin visar vad vi prioriterar och fungerar som stöd för beslut om framtida utveckling.

För att lyckas med LUS är det viktigt att den hänger ihop med den regionala utvecklingsstrategin (RUS). LUS bygger på RUS, men är anpassad till Kalix lokala förutsättningar. Genom att koppla LUS till RUS ökar vi möjligheten att få extern finansiering, till exempel från strukturfondsprogram och andra satsningar för hållbar tillväxt.

Tillsammans bygger vi ett livskraftigt samhälle. Vi är snabba på att anpassa oss till förändringar och tar vara på våra unika möjligheter. Strategin är resultatet av många samtal och inspel – och speglar våra gemensamma mål.

Strategin gäller för perioden 2026–2040 och revideras vid behov.

1.1 Kalix kommuns vision och mål

Vision 2030 "Tillsammans gör vi Kalix bättre" bygger på att kommunen, tillsammans med medborgare, medarbetare, näringsliv och föreningsliv ska utveckla Kalix till en kommun där alla känner stolthet, trivsel och trygghet. Lokala utvecklingsstrategin bygger på visionens övergripande mål;

Hållbart - Tillsammans tar vi ansvar för människa, miljö och vår gemensamma natur. Det gör vi genom att nyttja Agenda 2030 som ett verktyg för att nå ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle.

Jämställt - Tillsammans gör vi Kalix till en jämställd, jämlik och tolerant kommun. Genom en bra personalpolitik vill vi ge alla i våra verksamheter förutsättningar att utvecklas, trivas och känna framtidstro.

Tillgänglig - Våra verksamheter ska präglas av en tillgänglig och bra samhällsservice. Människor i alla åldrar ska känna att det är enkelt att bo, leva och flytta till vår kommun.

Riktade mål antagna 2023

- Vi ska ha en positiv befolkningsutveckling och skapa förutsättningar för bostadsbyggande.
- Förskola, skola, vård och omsorg ska bedrivas på ett effektivt sätt med hög kvalité.
- Vår målsättning är att Kalix placeras på övre halvan i svensk näringslivsranking fram till år 2030.
- Vi ska ta vara på kraften i samhället genom kontinuerliga dialoger.
- Vi ska prioritera ökad folkhälsa, ha en nollvision mot mäns våld mot kvinnor samt minska ungas psykiska ohälsa.
- Vi ska minska utsläppen av fossila bränslen för att nå koldioxidneutralitet år 2045.

1.2 Agenda 2030 och globala målen

Den lokala utvecklingsstrategin (LUS) har som övergripande mål att bidra till en hållbar utveckling i Kalix kommun. Genom dialog och samverkan ska strategin främja långsiktig hållbarhet – ekologiskt, socialt och ekonomiskt.

Illustration: Azote images för Stockholm Resilience Center

Källa: Arbetsbok – Agenda 2030; Ett material från projektet Glokala Sverige

I kommunens hållbarhetspolicy står det:

Hållbar utveckling omfattar tre dimensioner:

- Ekologisk (miljömässig) hållbarhet handlar om att skydda naturen och den biologiska mångfalden, så att både människor och ekosystem kan leva vidare.
- Ekonomisk hållbarhet innebär att vi använder resurser klokt och långsiktigt, och att varje generation tar ansvar för sina egna kostnader.
- Social hållbarhet handlar om att bygga ett jämlikt och stabilt samhälle där människors grundläggande behov tillgodoses.

Kalix kommunkoncern arbetar för att dagens behov ska kunna tillgodoses utan att äventyra framtida generationers möjligheter. Denna ambition följer FN:s Agenda 2030, där ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet är beroende av varandra.

I hållbarhetspolicyns bilaga finns sex fokusområden¹ som är särskilt viktiga för kommunens arbete med Agenda 2030:

- **Ett jämlikt och jämställt samhälle:**
Alla ska ha möjlighet att utvecklas fullt ut – inom utbildning, arbetsliv och kultur.
- **Hållbara samhällen**
Samhällsstrukturer ska vara inkluderande och rättvisa, utan att överutnyttja naturen.
- **En samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi**
Ekonomi ska gynna både människor och planeten, och främja delning och återanvändning.
- **Ett starkt näringsliv med hållbart företagande**
Hållbara affärsmodeller är viktiga för utveckling – lokalt, nationellt och globalt.
- **En hållbar och hälsosam livsmedelskedja**
Livsmedelsproduktionen ska bidra till både människors hälsa och planetens välmående.
- **Kunskap och innovation**
Medvetenhet om Agenda 2030 och samverkan med andra aktörer ska främja nytänkande och utveckling.

Varje nämnd och styrelse inom kommunkoncernen ansvarar för att omsätta dessa mål i konkreta aktiviteter och mätbara resultat. Det säkerställer att arbetet följs upp och utvecklas varje år.

1.3 Velfärd och hållbar ekonomisk tillväxt

Ekonomisk tillväxt är viktig för den lokala velfärden. Den skapar arbetstillfällen och ger kommunen resurser att planera och finansiera tjänster och infrastruktur som gynnar invånarna. I Kalix kommun är detta särskilt relevant. En växande ekonomi gör det lättare att attrahera och behålla kvalificerad arbetskraft – något som är avgörande för att kunna erbjuda god vård, utbildning och andra velfärdstjänster.

Hållbar ekonomisk tillväxt innebär att ekonomin växer utan att skada miljön eller förbruka naturresurser på ett ohållbart sätt. I Sverige styrs detta arbete av lagar och strategier som främjar ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet:

- Miljöbalken ställer krav på att verksamheter ska skydda miljön och människors hälsa. Företag måste minska sin miljöpåverkan och bidra till hållbar utveckling.
- Agenda 2030 är FN:s globala mål för hållbar utveckling. Sverige har åtagit sig att följa dessa mål, som integreras i nationell politik.
- Års- och hållbarhetsredovisningar kräver att företag redovisar hur de arbetar med hållbarhet – både miljömässigt och socialt.

För att främja hållbar tillväxt och stärka velfärden bör kommunen ta fram styrdokument som stödjer tillväxt. Det kan handla om att:

- Förbättra företagsklimatet
- Effektivisera beslutsprocesser
- Arbeta strategiskt med markberedskap

¹ Hållbarhetspolicy – Kalix kommun

- Delta i projekt som hanterar geografiska och demografiska utmaningar

Industrisektorn spelar en viktig roll för den lokala ekonomin och välfärden. Tillverkningsindustrin i Sverige svarar för nästan 20 procent av näringslivets förädlingsvärde som räknas in i bruttonationalprodukten, BNP². Industriproduktionen utgör därmed en mycket viktig del av svensk ekonomi. Under år 2023 exporterade svenska företag varor och tjänster till ett värde av cirka 55 procent av BNP³. Detta visar industrins betydelse för både nationell och lokal välfärd.

Besöksnäringen är också en växande sektor, särskilt i Kalix där natur och kultur erbjuder unika upplevelser. Den skapar jobb, genererar inkomster och stärker kommunens attraktionskraft. Kalix kommun har tagit fram en utvecklingsplan för besöksnäringen som innehåller:

- Kunskapsbyggande och strategier för utveckling
- Integration med markanvändningsplanering
- Material för att locka entreprenörer och investerare

Besöksnäringen bidrar till både ekonomisk tillväxt och långsiktig hållbarhet.

För att skapa tillväxtmöjligheter för befintliga företag och locka nya investeringar behöver kommunen satsa strategiskt på markförsörjning. Tillgång till lämplig mark är avgörande för att företag ska kunna växa eller etablera sig. Genom att planera markanvändningen effektivt – med hänsyn till infrastruktur, miljö och samhällsservice – skapas en attraktiv plats för både nya och befintliga företag.

Inköp, förädling och försäljning av mark samt markplanering är centrala delar i arbetet för hållbar tillväxt. De möjliggör etableringar och utvecklingsmöjligheter för befintligt näringsliv, vilket i sin tur skapar jobb och genererar skatteintäkter som stärker välfärden.

Sammanfattningsvis så är ekonomisk tillväxt avgörande för att Kalix kommun ska kunna erbjuda god välfärd och hög livskvalitet. Genom att arbeta för hållbar tillväxt – i linje med kommunens mål om att vara en hållbar, jämställd och tillgänglig plats – skapas bättre förutsättningar för alla som bor och verkar här.

2. Nulägesbeskrivning

Nulägesbeskrivningen ger en kortfattad beskrivning av kommunens befolkning, byar, sysselsättning och arbetslöshet samt näringsliv, friluftsliv och kulturmiljö.

2.1 Kalix kommun – strategiskt belägen kustkommun

Kalix är en kustkommun i Norrbotten, belägen vid Bottenviken, cirka 50 km från finska gränsen, 100 km från polcirkeln och 1000 km från Stockholm. Kommunen omfattar cirka 37 kvadratkilometer och erbjuder en unik skärgård med närmare 800 öar och en 391 km lång kustlinje. Kalixälven, en av Sveriges fyra nationalälvar, mynnar ut i havet strax söder om centralorten och bidrar till kommunens starka naturidentitet.

² www.ekonomifakta.se

³ www.ekonomifakta.se

Kalix gränsar till Haparanda, Övertorneå, Överkalix och Luleå – länets största kommun – vilket ger kommunen ett strategiskt läge i regionen. Genom Kalix går både E4 och E10, samt järnvägen Haparandabanan, vilket möjliggör smidiga transporter och pendling. Kalix Hamn erbjuder året-runt-sjöfart, och inom en timmes bilfärd nås både Luleå Airport och Kemi-Torneå flygplats i Finland.

Kalix erbjuder flera sätt att pendla, både inom kommunen och till andra orter:

- Bilpendling till exempelvis Luleå är vanligt.
- Tågtrafik via Haparandabanan ger tillgång till regionala och nationella förbindelser.
- Busstrafiken är välutvecklad med både lokaltrafik och regionala linjer via Länstrafiken Norrbotten.
- Digital infrastruktur med utbyggt fibernät möjliggör distansarbete och hybridlösningar.

Kalix kommuns geografiska läge kombinerar närhet till natur, hav och skärgård med tillgång till regionala och internationella kommunikationer – en viktig tillgång för både boende, näringsliv och besöksnäring.

2.2 Kalix kommun – en plats att leva, verka och växa i

År 2024 hade Kalix kommun ungefär 15 400 invånare. Majoriteten av invånarna bor i småhus, och det finns ett visst överskott på hyreslägenheter. Medelinkomsten ligger något under riksgenomsnittet, men sysselsättningsgraden är hög. Kalix erbjuder attraktiva boenden med prisvärda bostäder och goda möjligheter att kombinera arbete i andra orter med ett liv i lugnare miljö. Kommunen har satsat mycket i friluftsliv och rekreation, vilket har lett till att Kalix flera gånger utsetts till Norrbottens bästa friluftskommun – och år 2023 även till Sveriges bästa enligt Naturvårdsverket.

Här finns ett rikt utbud av badplatser, hamnar, motionsspår, jakt- och fiskemöjligheter samt över 90 mil skoterleder. Kulturmiljön präglas av historiska platser, skog, fiske och skärgård, vilket stärker Kalix identitet som både boendeort och besöksmål. Samtidigt finns utmaningar, såsom ökande ojämlikhet i hälsa och behovet av att bevara och utveckla kulturarvet. För att Kalix ska vara en levande och hållbar plats att bo och verka i, är det viktigt att kommunens fysiska miljö – som infrastruktur, bostäder och natur – samspelar med mjuka värden som kultur, gemenskap och livskvalitet.

Kalix har ett differentierat näringsliv och med en branschbalans som mer liknar storstadens. Näringslivet i Kalix har sin grund i basnäringar som skogsindustrin och verkstadsindustrin, men har under senare år breddats genom tillväxt inom tjänstesektorn och besöksnäringen. Digitaliseringen och utbyggnaden av fiber har möjliggjort distansarbete.

Historiskt har jordbruk, skogsbruk och fiske haft stor betydelse. Ett välkänt exempel är fisket av siklöja – Kalix löjrom har skyddad ursprungsbeteckning och är ett av kommunens starkaste varumärken.

I Kalix finns både kommunal och fristående skolverksamhet. Kommunen ansvarar för hela utbildningskedjan – från förskola till vuxenutbildning. Det inkluderar:

- Förskola
- Grundskola och anpassad grundskola
- Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola
- Kulturskola

- Vuxenutbildning

Den fristående skolan erbjuder undervisning från förskola till årskurs 9.

Skolans uppdrag är både samhällsbärande och individstärkande. Den ska föra vidare grundläggande värden som demokrati, jämställdhet och hållbarhet, samtidigt som varje elev får möjlighet att utveckla kunskaper och färdigheter för ett rikt och ansvarsfullt liv – som medborgare och medmänniska.

2.3 Befolkningsutveckling

Kalix kommun har haft en minskande befolkning under de senaste 20 åren. År 2024 minskade antalet invånare med 156 personer⁴. Denna utveckling beror på flera faktorer, bland annat att färre barn föds och att fler invånare lever längre.

Precis som många andra kommuner i Sverige har Kalix en befolkningsstruktur där andelen äldre ökar, samtidigt som andelen barn, unga och personer i arbetsför ålder minskar. Det är en del av en bred samhällsförändring som speglar livslängd, livsval och demografiska trender.

Trots den övergripande minskningen har Kalix haft ett positivt inflyttningsnetto under flera perioder. Det visar att kommunen har attraktionskraft. Genom att tillsammans stärka livskvalitet, service, boendemiljöer och framtidstro kan vi skapa goda förutsättningar för en hållbar befolkningsutveckling – där alla generationer är viktiga och bidrar.

Under 2024 var utflyttningen särskilt tydlig bland barn och unga:

- Barn i åldern 0–9 år: 65 utflyttade jämfört med 48 inflyttade.
- Unga i åldern 10–19 år: 74 utflyttade jämfört med 49 inflyttade.
- Unga vuxna (20–29 år): 210 utflyttade jämfört med 199 inflyttade.

Även personer i åldern 30–39 år visade ett negativt flyttningsnetto, vilket kan tyda på att hela hushåll lämnar kommunen. Samtidigt var flyttningsnettot positivt i vissa äldre åldersgrupper, vilket kan indikera återflyttning.

Många unga vuxna, särskilt kvinnor, har under senare år valt att lämna Kalix för att studera eller arbeta i större städer. Denna utveckling speglar bredare samhällstrender där tillgång till utbildning, karriärmöjligheter och fritidsaktiviteter spelar stor roll. Begränsat nöjesliv, få mötesplatser och ett smalt kulturutbud kan påverka ungas vilja att stanna kvar. Även känslan av lokal samhörighet är viktig för hur unga ser på sin framtid i kommunen. Det är viktigt att se detta som en möjlighet till utveckling – att tillsammans skapa ett Kalix där fler unga ser sin framtid, där olika livsstilar får plats och där alla generationer bidrar till ett levande samhälle.

För att arbetsgivare i Kalix ska kunna möta framtida rekryteringsbehov är det avgörande att unga väljer att stanna kvar eller återvända. Brist på arbetskraft kan påverka både näringslivet och den offentliga sektorn, vilket i sin tur påverkar kommunens attraktivitet som etableringsort.

⁴ Källa: www.regionfakta.se

Under första halvåret 2025 minskade befolkningen med 30 personer – en betydligt mindre minskning än året innan. Födelsenettot var fortsatt negativt med 79 personer, men flyttningsnettot var positivt med 49 personer. Det innebär att fler har valt att flytta till Kalix än att lämna kommunen hittills under året⁵.

För att vända befolkningsutvecklingen behöver fler människor välja att flytta till Kalix – och de som redan bor här behöver vilja stanna kvar. En viktig del av lösningen är att skapa attraktiva boendemiljöer för ungdomar och unga vuxna. Dessa grupper är avgörande för kommunens långsiktiga tillväxt. Genom att satsa på att behålla och attrahera dem kan Kalix gå mot en mer hållbar och positiv utveckling.

2.4 Byar och föreningar

I kommunen finns förutom centralorten Kalix även ett 40-tal byar. Kalix byar skiftar mycket i storlek, upp till 1 200 personer i de största byarna. De tre största byarna är Töre, Nyborg och Sangis.

Byarna är aktiva och håller varje år en mängd olika arrangemang. I många byar finns en hembygdsförening, byaförening eller Folkets Hus-förening. Det finns cirka 40 föreningar i byarna. I Kalix kan du hitta de aktiva byarna där barn- och ungdomsverksamhet står i centrum, men också de mindre byarna med lugn, natur och lite längre avstånd till grannarna. I flera byar finns en bygdegård som är en naturlig mötesplats där det anordnas aktiviteter. Att upprätthålla en levande landsbygd och byar är av stor vikt för både ekonomisk och social hållbarhet. En vital landsbygd bidrar till att bevara kulturell identitet och traditioner, vilket är avgörande för en kommuns unika karaktär och arv. Det ger också möjligheter för människor att bo och arbeta i en miljö som är nära naturen, vilket kan leda till en högre livskvalitet och välbefinnande.

Socialt sett kan starka landsbygdssamhällen erbjuda en känsla av gemenskap och tillhörighet, vilket är viktigt för människors välbefinnande. De kan också vara platser för innovation och entreprenörskap, där nya idéer och företag kan blomstra.

2.5 Sysselsättning och arbetslöshet

Arbetslösheten har ökat i Sverige. I slutet av juli 2025 var drygt 373 000 personer inskrivna som arbetslösa – en ökning med cirka 16 000 personer jämfört med juli 2024. En bidragande orsak är den osäkerhet som råder i omvärlden, vilket påverkar både konsumtion och investeringar negativt. Arbetslösheten har ökat särskilt bland kvinnor. Det hänger ihop med att många kvinnor arbetar inom offentlig sektor, som ofta påverkas senare i en lågkonjunktur. I början av konjunkturförändringen var det främst män som blev arbetslösa, eftersom de oftare arbetar i branscher som är känsliga för ekonomiska svängningar.

Trots den nationella ökningen har Norrbotten – inklusive Kalix – haft en stabilare utveckling. Under perioden januari till juli 2025 har den öppna arbetslösheten varje månad varit lägre än under motsvarande period året innan.

Antalet varsel ökade under slutet av 2023. Under perioden januari till juli 2025 har 467 personer varslats om uppsägning i Norrbotten, jämfört med 346 personer under samma

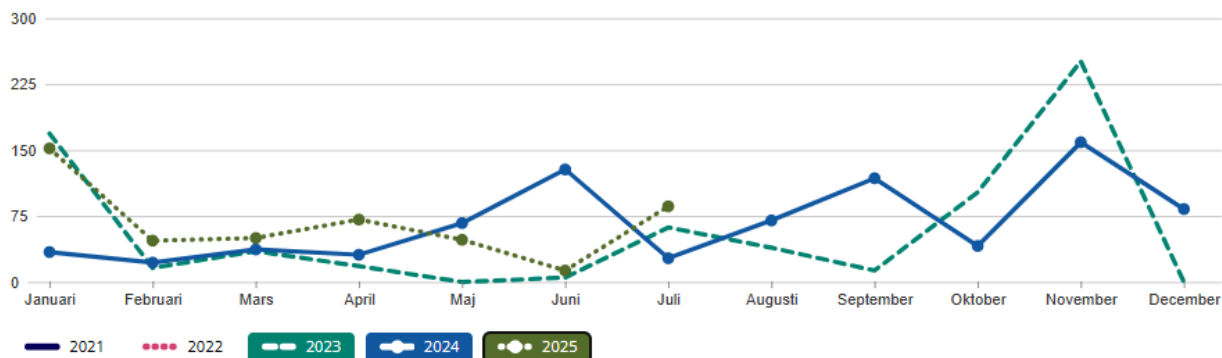
⁵ SCB - statistikdatabasen

period 2024.

Antal varslade personer per månad och år

Klicka på linjerna och årtalen i diagrammet för att se detaljerad information

[Visa tabell](#)

Källa: Arbetsförmedlingen.

I juli 2025 var arbetslösheten i Kalix 4,4 procent för personer mellan 16 och 65 år. Det motsvarar 311 personer enligt Arbetsförmedlingens statistik. Det är något högre än genomsnittet för Norrbottens län, som ligger på 3,8 procent (4 619 personer), men fortfarande lägre än rikssnittet på 7,1 procent.

Arbetslösheten är generellt högre bland ungdomar i åldern 18–24 år. De påverkas ofta tidigt vid både uppgångar och nedgångar i konjunkturen. I juli 2025 såg siffrorna ut så här:

- Riket: 8 procent (knappt 43 000 personer)
- Norrbotten: 3,9 procent (533 personer)
- Kalix: 4,4 procent (31 personer)

Norrbotten hade den näst lägsta ungdomsarbetslösheten i landet – endast Västerbotten låg lägre. Jämfört med län som Södermanland, Skåne, Västmanland och Gävleborg ligger Norrbotten betydligt bättre till.

Nedan tabell visar ungdomsarbetslösheten i juli fördelat i riket. Norrbotten ligger betydligt lägre än Västerbottens län, och än lägre jämfört med Södermanland, Skåne, Västmanland och Gävleborg.

Riket 🔍	Län 🔍	Värden
Kommun 🔍		
	Andel inskrivna arbetslösa av	Förändring jämfört med motvarande
⊖ Riket	8,0%	0,1
⊕ Stockholms län	7,7%	0,3
⊕ Uppsala län	7,2%	0,0
⊕ Södermanlands län	10,7%	0,2
⊕ Östergötlands län	8,6%	0,3
⊕ Jönköpings län	6,5%	-1,2
⊕ Kronobergs län	8,7%	0,1
⊕ Kalmar län	7,3%	0,3
⊕ Gotlands län	3,2%	-0,4
⊕ Blekinge län	8,7%	-0,5
⊕ Skåne län	10,3%	-0,3
⊕ Hallands län	6,2%	-0,4
⊕ Västra Götalands län	7,4%	0,4
⊕ Värmlands län	8,1%	-0,5
⊕ Örebro län	7,4%	-0,5
⊕ Västmanlands län	11,4%	0,9
⊕ Dalarnas län	5,8%	-0,1
⊕ Gävleborgs län	12,0%	-1,1
⊕ Västernorrlands län	8,0%	0,3
⊕ Jämtlands län	6,6%	0,7
⊕ Västerbottens län	6,8%	2,2
⊕ Norrbottens län	3,9%	-0,6

Källa: Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingens rapport *Var finns jobben? Och var finns arbetskraften?* visar att det finns stora regionala skillnader i tillgången på arbetskraft. I södra Sverige är utbudet större, medan Norrbotten och Västerbotten har störst brist. Dessa två län har också mycket låg andel överskott på arbetskraft, vilket speglas i arbetslöshetsnivåerna:

- Norrbotten: 4,0 procent
- Västerbotten: 5,3 procent
- Riket: 6,9 procent (april 2025)

I Västerbotten har arbetslösheten ökat till följd av Northvolts konkurs. I övriga delar av landet är bristen på arbetskraft mer jämnt fördelad, även om variationer finns mellan olika yrken och branscher.

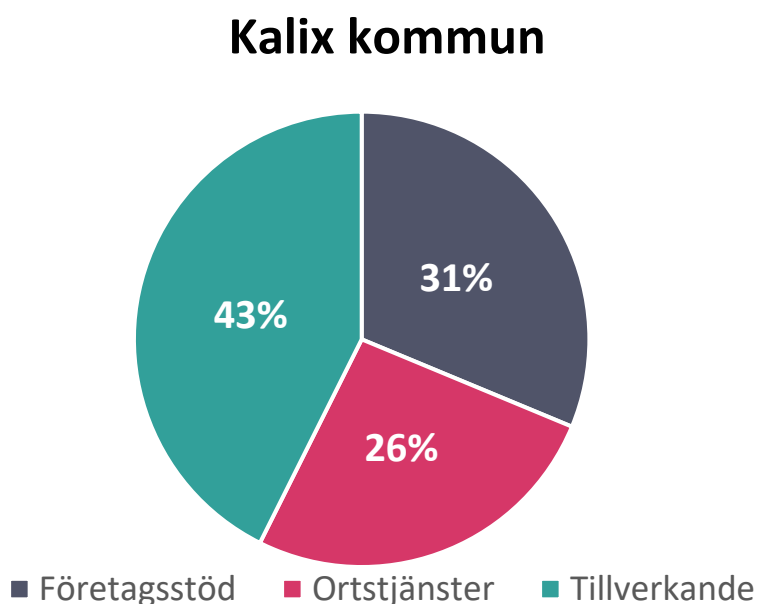
Kalix kommun står inför en omfattande generationsväxling, särskilt inom offentlig sektor. Antalet personer som går i pension är större än antalet ungdomar som kommer ut på den lokala arbetsmarknaden. Samma utveckling syns inom det privata näringslivet. Det innebär att behovet av kompetensförsörjning kommer att vara stort – och att det inte kan mötas utan

att fler människor flyttar till Kalix. Nettoinflyttning är därför avgörande för att kommunen ska kunna bemanna viktiga funktioner och fortsätta utvecklas.

2.6 Näringsliv

Kalix näringsliv är differentierat och liknar på många sätt den moderna storstadens mångfald. Här finns en relativt jämn fördelning mellan tillverkande företag, företagsstödjande tjänster och ortstjänster. Till ortstjänster räknas bland annat detaljhandel och besöksnäring, vilket bidrar till en varierad och levande näringslivsstruktur.

Branschbalans – Kalix näringsliv

Källa: Bisnode

Företagen i kommunen präglas av framåtanda och mod att satsa, som skapar arbetstillfällen, skatteintäkter och bidrar till den gemensamma välfärden. Små företag utgör en central del i det lokala näringslivet och står för 33 procent av alla jobb i kommunen samt 55 procent av sysselsättningen inom privat sektor.

I Kalix är 92,8 procent av företagen små, med färre än fem anställda. År 2024 startades 82 nya företag, vilket motsvarar 6,2 procent av den befintliga företagsstocken. Det är något lägre än riksgenomsnittet, men visar ändå på en positiv utveckling efter ett svagt 2023. Totalt fanns det 843 företagare i kommunen 2023, vilket motsvarar 11 procent av de sysselsatta. Andelen kvinnliga företagare har ökat något och uppgick till 26,6 procent.⁶

Små företag utgör en viktig del av kommunens skatteunderlag och bidrar i hög grad till finansieringen av välfärd och samhällsservice. Tillsammans med de större företagen skapar de en stabil och mångsidig grund för Kalix kommuns ekonomiska utveckling.

⁶ Statistik hämtad från Företagarfakta 2025 – Kalix; Företagarna

3. En omvärld i förändring

Världen befinner sig i en tid av snabb och komplex omställning. Det finns ingen som kan förutspå framtiden men genom att förstå skeenden i vår omvärld så kan vi peka ut tänkbara riktningar. Flera megatrender påverkar samhällen globalt och lokalt:

- **Demografiska skiften:** Befolkningen i Sverige åldras snabbt. Andelen 80+ ökar med 54 % till 2030. I Kalix är andelen äldre redan hög, vilket påverkar både arbetsmarknad och välfärdssystem.
- **Urbanisering och motrörelser:** Urbanisering fortsätter globalt, men i Sverige ser vi en nyansering - kranskommuner och mindre orter vinner mark. Pandemin förstärkte flyttströmmar från storstäder till mindre orter. Kalix har haft ett positivt flyttningsnetto inom Norrbotten, men fortsatt negativt gentemot övriga Sverige.
- **Teknologisk acceleration:** AI, digitala tvillingar och smarta städer förändrar hur vi planerar, kommunicerar och lever. Samtidigt växer en motrörelse; längtan efter det fysiska, det långsamma och det mänskliga.
- **Klimat och hållbarhet:** Klimatförändringar påverkar allt från boende till turism och energiförsörjning. Hållbarhet är inte längre ett val – det är en förutsättning för framtida attraktivitet.

Vart är världen på väg?

Världen befinner sig i ett paradigmskifte. Globala kriser, teknologiska språng och förändrade värderingar omformar våra samhällen i grunden. För att förstå framtiden behöver vi se bortom det linjära och börja navigera i det komplexa. Nedan följer tre avgörande rörelser som pekar ut riktningen:

- Från globalisering till lokal resiliens: Produktion flyttas hem, lokala ekosystem stärks.
- Från tillväxt till mening: Människor söker gemenskap, trygghet och livskvalitet snarare än status.
- Från linjär till exponentiell utveckling: Förändring sker snabbare än vi tror – och kräver nya sätt att tänka.

Vad innebär det för Kalix?

I skuggan av globala förändringar står Kalix inför en rad lokala utmaningar – men också betydande möjligheter. För att navigera rätt krävs både insikt och initiativ. Nedan presenteras de mest framträdande utmaningarna och möjligheterna som påverkar kommunens framtida attraktivitet, tillväxt och livskraft.

Utmaningar:

- **Befolkningsminskning och generationsväxling:** Kalix har tappat unga vuxna och barnfamiljer, vilket påverkar kompetensförsörjningen.
- **Låg nyproduktion av småhus:** Kan innebära brist på attraktiva bostäder för inflyttare.
- **Lågt företagsklimat:** Kalix befinner sig fortfarande i den nedre delen av både den nationella och regionala rankingen enligt Svenskt Näringslivs undersökning. Historiskt har Kalix haft en svag position i företagsklimatmätningen, vilket visar på långvariga utmaningar.

Möjligheter:

- Stark lokal identitet och naturvärden: Potential för regenerativ turism och platsberättande.
- Digitalisering och AI: Kan effektivisera service, attrahera distansarbetare och skapa nya jobb.
- Attraktivitet för återvändare: Positivt flyttningsnetto i vissa åldersgrupper tyder på att Kalix har en emotionell dragningskraft.

Hur ska Kalix navigera rätt?

För att möta framtidens krav och möjligheter behöver Kalix agera strategiskt och med mod. Det handlar om att bygga vidare på platsens styrkor, samtidigt som man adresserar de strukturella utmaningarna. Genom att satsa på unga, stärka platsens identitet och främja företagsamhet kan Kalix bli en kommun som både behåller och attraherar människor – och som utvecklas i takt med sin tid.

- Satsa på unga och unga vuxna.
- Skapa attraktiva boendemiljöer och fritidsutbud samt möjliggöra nöjesutbud.
- Involvera unga i platsutveckling – på riktigt.
- Stärk platsens berättelse. Lyft fram Kalix som en omtänksam, hållbar och fantasifull plats. Använd AI och storytelling för att forma framtidsbilder som engagerar.
- Utveckla det hyperlokala. Bygg kvartersgemenskap, mötesplatser och mikrodestinationer. Stärk relationen mellan invånare, företag och kommunen.
- Främja företagsamhet. Kalix har bättre förutsättningar än många liknande kommuner – men behöver vända trenden. Stärk stödet till småföretag och satsa på kompetensförsörjning och befolkningsförsörjning.
- Navigera i takt. Hitta balansen mellan det snabba (AI, innovation, inflyttning) och det långsamma (relationer, kultur, hållbarhet).

Omvärldsfaktorer och människors olika livsfaser styr flyttmönster, platspreferenser och bostadspreferenser. Några insikter⁷ är att:

- Arbete har blivit allt mindre viktigt som flyttmotiv. Det främsta skälet att flytta är att få bättre livskvalitet.
- Klimatförändringarnas konsekvenser, och även andra aspekter som följer av en mer turbulent och osäker värld generellt påverkar flyttdynamiken framåt.
- Grundläggande trygghet och säkerhet, samsat med vissa mjukare livskvaliteter som närhet till vatten och möjlighet till en hållbar livsstil blir allt viktigare.

Kalix platsattraktivitet⁸ präglas av natur och friluftsliv, idrott och evenemang. Kommunen har potential inom klimat- och omställningsarbete samt distansarbete. Attraktiviteten varierar beroende på livsfaser, med olika preferenser för unga, familjer och äldre.

⁷ Stora flytt- och boendestudien – rapport för Kalix kommun (Kairos Future 2024)

⁸ Stora flytt- och boendestudien – rapport för Kalix kommun (Kairos Future 2024)

4. SWOT-analys

För att förstå Kalix kommuns utvecklingsmöjligheter och utmaningar krävs en helhetsbild av platsens styrkor, svagheter, möjligheter och hot. SWOT-analysen sammanfattar de mest framträdande faktorerna som påverkar kommunens attraktivitet, tillväxt och livskraft – både idag och i framtiden. Den bygger på dialoger, statistik och lokal kunskap, och fungerar som ett strategiskt verktyg för att prioritera insatser och fatta välgrundade beslut.

Styrkor

- Strategiskt geografiskt läge nära Finland och Norge
- Differentierat näringsliv med god branschbalans
- God tillgång på nystartade företag lokalt
- Naturnära miljö med skärgård, älv och friluftsliv
- Hög kvalitet på skola och förskola
- Rikt föreningsliv och brett fritids- och kulturliv
- Trygg och lugn boendemiljö
- Prisvärda boendeanternativ
- Hamn
- God digital infrastruktur (fiberutbyggnad)
- Goda pendlingsmöjligheter (E4, E10, järnväg)
- God utbyggd lokaltrafik
- Varumärket Kalix Löjrom
- Småskalighet och enkelhet i vardagen
- Engagerade invånare och eldsjälär

Kalix har flera tydliga styrkor som tillsammans skapar en attraktiv och hållbar plats för boende, företagande och besök. Det strategiska geografiska läget – med närhet till Finland, Norge och norra Sverige – medför närhet till geografiska marknader och kunder i kombination med god infrastruktur (E4, E10, järnväg och hamn) gör det Kalix till en viktig logistisk punkt i regionen. Kalix har dessutom närhet till två större flygplatser.

Den naturnära livsmiljön med älv, skärgård, skog och friluftsliv är en av kommunens mest uppskattade tillgångar, vilket gör Kalix till en plats där både vardag och fritid får plats. Kalix erbjuder trygghet, enkelhet och livskvalitet – med närhet till arbete, skola, service och natur. Det finns ett rikt föreningsliv, ett brett kultur- och fritidsutbud samt engagerade invånare som bidrar till gemenskap och delaktighet.

Kommunen har ett differentierat näringsliv med god branschbalans och växande antal företag, vilket skapar en stabil arbetsmarknad. I Kalix är 92,8 procent av företagen små, med färre än fem anställda. År 2024 startades 82 nya företag, vilket motsvarar 6,2 procent av den befintliga företagsstocken. Det är något lägre än riksgenomsnittet, men visar ändå på en positiv utveckling efter ett svagt 2023.

Det finns god tillgång till prisvärda boenden och kommunen arbetar aktivt med att möjliggöra nybyggnation i attraktiva lägen. Skolan och förskolan håller hög kvalitet. Den digitala infrastrukturen är väl utbyggd och utvecklas kontinuerligt för att ge likvärdiga förutsättningar i hela kommunen.

Tillsammans med engagerade invånare, småskalighetens fördelar och ett starkt

platsvarumärke – inte minst genom Kalix Ljörom – utgör dessa faktorer en solid grund för fortsatt utveckling och attraktivitet.

Svagheter

- Befolkningsstrukturen - åldrande befolkning och sjunkande födelsetal
- Lågt företagsklimat
- Machokultur och jantelagen
- Stärka inkluderingen och skapa fler naturliga mötesplatser för nyinflyttade
- Misstro mot det offentliga
- Begränsad tillgång på mark för exploatering
- Näringslivets upplevelse av service och bemötande
- Svårt att hitta rätt kompetens – kompetensförsörjningsproblem
- Begränsat nöjesutbud och få ungdomsevenemang
- Begränsad kollektivtrafik för byar utanför dagens kollektivtrafikenät
- Begränsad digital infrastruktur i vissa områden

Kalix står inför flera strukturella och kulturella utmaningar som påverkar kommunens utvecklingskraft. Den demografiska obalansen – med en åldrande befolkning, sjunkande födelsetal och utflyttning av unga – är en av de mest kritiska faktorerna. Detta leder till minskade skatteintäkter, kompetensbrist och ett ökat tryck på välfärden.

Näringslivet upplever ett svagt företagsklimat. Företagen möter hinder i form av begränsad tillgång på industrimark, få lediga lokaler och utmaningar att hitta rätt kompetens. Näringslivet efterfrågar förbättrad service, bemötande och snabbare processer.

Socialt finns utmaningar kopplade till inkludering och öppenhet. Machokultur, jantelagen och en viss misstro mot det offentliga kan bidra till ett klimat där förändring och nya idéer kan möta motstånd. Ett strukturerat och långsiktigt arbete för att skapa mötesplatser som är öppna, inkluderande och tillgängliga är avgörande för att bygga relationer, stärka tillhörighet och skapa ett samhälle där olika erfarenheter och bakgrunder ses som en tillgång. Integration är inte bara en social fråga – det är en nyckel till framtida attraktivitet, kompetensförsörjning och lokal utveckling.

Kalix centrum har utvecklingspotential vad gäller trivsel och nöjesutbud, särskilt för unga. Avsaknaden av levande miljöer och kulturaktiviteter kan påverka ungas vilja att stanna kvar.

Kollektivtrafiken har utvecklats senaste åren, där det nu finns en lokaltrafik som 70 procent av befolkningen kan nyttja anpassat till de vanligaste arbetstiderna samt att persontrafik på järnväg har startats i begränsad omfattning 2021. Kollektivtrafiken är ett prioriterat område med utveckling av lokaltrafik liksom en planerad fördubbling av antalet tågturer som från 2027 kommer ge nya möjligheter. Trafik mellan övriga byar utanför dagens kollektivtrafikenät är i dagsläget begränsad.

Digital infrastruktur är väl utbyggd på många platser, men det återstår fortfarande att fullt ut etablera den i vissa områden. Detta kan påverka boende, företagande och möjligheten att leva och verka i hela kommunen. Sammantaget kräver dessa svagheter ett strategiskt och samordnat arbete för att vända trender, stärka attraktiviteten och skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för tillväxt och livskvalitet.

Möjligheter

- Grön omställning och Norra Sverige i fokus
- Kalix som attraktiv etablerings-, boende- och pendlingskommun
- Främja företagsamhet
- Utveckling av besöksnäring och regenerativ turism
- Digitalisering och AI – effektivisering och nya jobb
- Ökat nöjesutbud för unga
- Ökad mångfald och integration
- Samverkan mellan föreningsliv, näringsliv och civilsamhälle
- Utveckling av centrum och mikrodestinationer
- Utbyggnad av utbildningsmöjligheter för arbetsmarknadens behov
- Attraktivitet för återvändare – emotionell dragningskraft
- Möjlighet att stärka platsens berättelse och identitet
- Tillgång till elinfrastruktur, vägnät, järnväg och hamn
- Utveckling av distansarbete och hybridlösningar
- Ökad internationalisering
- Utveckling av kollektivtrafiken

Kalix har goda förutsättningar att ta en aktiv roll i den gröna omställningen som nu präglar norra Sverige. Det geografiska läget – med närhet till Finland, Norge och viktiga transportleder – i kombination med tillgång till elinfrastruktur, järnväg och hamn, gör kommunen strategiskt intressant för både etableringar och investeringar. Här finns potential att utveckla verksamheter kopplade till energi, cirkulär ekonomi och hållbar produktion.

Besöksnäringen är ett annat område med stor utvecklingspotential. Kalix naturnära läge, skärgård och älvmiljöer matchar efterfrågan på hållbara och regenerativa turistupplevelser. Genom att stärka platsens berättelse och identitet – med fokus på natur, stillhet och lokal kultur – kan Kalix attrahera både besökare och nya invånare.

Digitalisering och AI skapar nya möjligheter för innovation, distansarbete och effektivisering av service. I kombination med fortsatt utbyggnad av utbildningsmöjligheter och vuxenutbildning kan detta bidra till att möta näringslivets behov och stärka kompetensförsörjningen.

Kalix har en känslomässig dragningskraft för dem som vill flytta tillbaka. Genom att satsa på boende, kultur, fritid och ett levande centrum kan den förstärkas. Samarbete mellan föreningar, företag och civilsamhälle är en nyckel till ett inkluderande och framtidsinriktat samhälle. Ett bredare nöjesutbud för unga kan också få fler att stanna kvar.

Hot

- Oro i omvärlden: krig, klimatförändringar, ekonomisk osäkerhet
- Befolkningsutveckling
- Nedläggning av företag eller flytt av företag och verksamheter
- Tillgången till el
- Att Kalix hamnar i skuggan av mer expansiva kommuner (Luleå, Boden)
- Utmaningar kopplade till folkhälsa och etablerade levnadsvanor
- Förlust av service och kommersiell verksamhet

- Ökade transportkostnader
- Förfallna hus och bostadsbrist
- Jantelagen och kultur som motarbetar förändring

Kalix står inför flera externa och interna hot som kan påverka kommunens framtida utveckling negativt. Den mest akuta risken är en fortsatt negativ befolkningsutveckling. Detta försvagar både skatteunderlaget och arbetskraftsutbudet, vilket i sin tur hotar tillgången till offentlig service, vård och lokal handel. Tillgången till kompetens är en avgörande faktor för näringslivets tillväxt. Generationsväxlingar och svårigheter att rekrytera rätt kompetens riskerar att bromsa både etableringar och befintliga företags utveckling.

Samtidigt påverkar ökade transportkostnader och osäker elförsörjning kommunens attraktivitet för investeringar. Kalix riskerar också att hamna i skuggan av mer expansiva kommuner som Luleå och Boden, där större satsningar och uppmärksamhet koncentreras. Detta kan leda till att Kalix prioriteras ned i regionala och nationella sammanhang.

Sociala och kulturella faktorer utgör ytterligare hot. En kvarvarande machokultur och jantelagen kan hämma innovation, inkludering och inflyttning. Obebodda hus, bostadsbrist och en svag fastighetsmarknad försvårar nybyggnation och påverkar ortens attraktionskraft.

Slutligen påverkar globala faktorer som klimatförändringar, krig och ekonomisk osäkerhet även Kalix, särskilt genom ökad oro, minskad investeringsvilja och sårbarhet i försörjningskedjor.

5. Strategiska områden – färdplan mot framtiden

Vi vill skapa ett samhälle där alla känner sig välkomna och delaktiga. År 2040 är Kalix en hållbar, inkluderande och blomstrande kommun där människor vill bo, leva och utvecklas.

Kalix har då cirka 20 000 invånare. Här finns ett rikt kulturliv, ett starkt näringsliv, bra utbildning och trygg vård och omsorg. Naturen – älven, skärgården och skogen – är en självklar del av vardagen. Den används på ett hållbart sätt för rekreation och turism.

Kalix är en plats med stark gemenskap. Här möts olika generationer och kulturer, och alla känner sig välkomna.

Kalix vill vara en aktiv del av utvecklingen mot Norrbotten 2040. De fyra strategiska områden som länet prioriterar stämmer med våra egna ambitioner och utmaningar.

Genom dialog med invånare, företag och föreningar har vi identifierat behov och möjligheter som följer den regionala riktningen.

För Kalix betyder det att vi satsar på att:

- stärka vår attraktionskraft,
- främja hållbar tillväxt,
- skapa goda livsvillkor – både idag och för kommande generationer.

Vi är redo att samarbeta över gränser och sektorer. Ett helhetsperspektiv är avgörande för att lyckas. Tillsammans med andra aktörer i Norrbotten vill vi bidra till en framtid där varje insats räknas – och där Kalix har en viktig roll.

5.1 En tillvaro full av möjligheter

Tillgången till kultur, idrott och friluftsliv spelar en viktig roll för trivsel, gemenskap och folkhälsa. Välplanerade och trygga boendemiljöer stärker platsens attraktivitet. Genom samverkan och innovativa lösningar kan lokalsamhällen utvecklas och bidra till ett mer levande och inkluderande Kalix.

Målbild – Kultur, idrott och friluftsliv

Resan dit:

- Fler möjligheter till levande kultur och nöjesliv
- Utveckling av kulturell mångfald
- Stärkt delaktighet och inflytande
- Bevarande och utveckling av kultur- och naturmiljöer

Kultur, idrott och friluftsliv är viktiga för gemenskap, hälsa och livskvalitet i Kalix. Här finns ett brett utbud av aktiviteter året runt – konserter, konstutställningar, marknader, skidspår, kajakturer och vinterbad. Det gör att människor i alla åldrar kan mötas, delta och må bra.

Föreningslivet är starkt och öppet för alla. Unga har goda möjligheter att delta i idrott och kultur. Mötesplatser som ungdomsgårdar, caféer och kreativa ytor hjälper till att bygga relationer och skapa tillhörighet. Naturen – älven, skärgården, skogen och strandängarna – ger unika möjligheter till friluftsliv och återhämtning. När vi utvecklar och gör dessa miljöer tillgängliga på ett hållbart sätt, stärker vi både fysisk och psykisk hälsa.

Kultur, idrott och friluftsliv är också viktiga för inkludering. I Kalix används natur och kultur för att skapa gemenskap mellan generationer, bakgrunder och byar. Vi satsar på värdegrundsarbete, tillgänglighet och samverkan för att bygga ett mer tolerant och sammanhållet samhälle. Genom att fortsätta utveckla kultur-, idrotts- och friluftslivet som en del av samhällsutvecklingen kan Kalix stärka sin attraktionskraft, folkhälsa och sociala hållbarhet – och bli en plats där människor trivs, möts och växer tillsammans.

Målbild – God bebyggd miljö och samhällsplanering

Resan dit:

- Omsorgsfull gestaltning och en väl fungerande bostadsmarknad
- Miljöer med starka ekosystem och rik biologisk mångfald
- Långsiktig planering och resurseffektiv utveckling
- Samsyn och samverkan i samhällsplaneringen

En god bebyggd miljö och långsiktig samhällsplanering är avgörande för att Kalix ska vara en plats där människor trivs, känner sig trygga och vill stanna kvar. Genom att utforma bostäder, offentliga rum och infrastruktur omsorgsfullt och funktionellt skapar vi levande och inkluderande miljöer.

Kalix har ett varierat och prisvärt boendeutbud som passar olika behov – från små

lägenheter till villor och strandnära tomter. Nyproduktion sker även i byarna, vilket gör hela kommunen grön, inbjudande och sammanhållen. För framtiden räcker det inte med nybyggnation. Vi behöver också underhålla och återanvända befintliga byggnader. En fungerande flyttkedja och planberedskap i hela kommunen är viktiga för att skapa attraktiva boendemiljöer och möjliggöra inflyttning.

Planeringen utgår från befintliga stråk och noder. Det stärker både centralorten och byarna runt omkring. Grönområden, parker och närliggande natur ska integreras i planeringen för att främja lek, rörelse och möten året om. Dessa miljöer bidrar till hälsa, rekreation och social samhörighet. Kalix satsar också på tillgängliga offentliga miljöer – minst 80 procent ska vara utformade så att alla kan delta i samhällslivet på lika villkor.

Klimatförändringarna gör det allt viktigare att planera för motståndskraft. Därför ska samhällsplaneringen i Kalix främja energieffektivt byggande, återbruk, cirkulära flöden och smart användning av resurser. Genom att stärka ekosystem, bevara biologisk mångfald och utveckla robusta strukturer skapar vi ett Kalix som står starkt inför framtiden.

Målbild - Levande landsbygder och tillgänglig service

Resan dit:

- Utveckla det hyperlokala; Starka lokalsamhällen genom samverkan
- Service för näringsliv och samhälle
- Ökade möjligheter för kultur och social samvaro

För att hela Kalix kommun ska vara en attraktiv plats att bo, leva och verka i krävs att både byar och centralort utvecklas i samspel. Levande byar med tillgänglig service är en nyckel för att skapa trygghet, gemenskap och framtidstro i hela kommunen. I Kalix finns ett starkt lokalt engagemang och en vilja att bygga hållbara lokalsamhällen. Genom att kombinera digitala lösningar med fysiska mötesplatser skapas nya möjligheter till kultur, företagande och social samvaro – även på platser där avstånden är långa.

Tillgången till kommersiell service som dagligvaror, drivmedel, post, apotek och betaltjänster är avgörande för att vardagen ska fungera. Lokala servicepunkter fungerar som viktiga nav för både invånare och företag, och stärker den sociala infrastrukturen. Kalix satsar på att utveckla det hyperlokala – kvartersgemenskap, mikrodestinationer och mötesplatser som stärker relationen mellan invånare, företag och kommunen. Genom samverkan mellan föreningsliv, näringsliv och civilsamhälle skapas lokala strategier och handlingsplaner som utgår från varje plats unika behov.

Besöksnäringen och regenerativ turism har identifierats som viktiga utvecklingsområden för landsbygden. Genom att lyfta fram natur, kultur och lokala upplevelser kan byarna bli attraktiva både för besökare och nya invånare.

Målbild – Hälsa och välmående genom hela livet

Resan dit:

- Stärkt samverkan för jämlik hälsa
- Förebyggande insatser för fysisk och psykisk hälsa
- Trygga och hälsofrämjande livsmiljöer

En god folkhälsa är grunden för ett starkt och motståndskraftigt samhälle. I Kalix är hälsa och välmående en självklar del av vardagen – från barndom till ålderdom. När människor mår bra minskar trycket på vården, samtidigt som fler har kraft att möta livets utmaningar och bidra till samhällsutvecklingen. För att uppnå jämlik hälsa anpassas vård och hälsoinsatser efter individens livssituation, bostadsort och kulturella bakgrund.

Tidiga insatser är centrala – ökad fysisk aktivitet, hälsosamma matvanor och hälsofrämjande miljöer ger barn och unga bättre förutsättningar att lyckas i skolan och leva ett aktivt liv. Investeringar i förebyggande åtgärder stärker samhällets beredskap och minskar vårdkostnader på sikt.

Mötesplatser för kultur, fritid och gemenskap är viktiga för det psykiska välmåendet. I Kalix finns arenor där människor möts över generationsgränser – från förskola till äldreboende – och där föreningslivet spelar en nyckelroll i att skapa delaktighet och förebygga utanförskap. Unga får tillgång till trygga vuxna, anpassat stöd och verktyg för att utveckla sunda digitala vanor. Genom att arbeta med värdegrund, öppenhet och inkludering har Kalix byggt ett samhälle där människor känner sig sedda, välkomna och trygga – varje dag, hela livet.

5.2 En lärande och attraktiv kommun

Utbildning är en grundpelare i Kalix kommuns långsiktiga utveckling. Skolan är inte bara en plats för lärande, utan en samhällsbärande institution som formar framtidens medborgare, arbetskraft och ledare. För att Kalix ska vara en attraktiv, hållbar och inkluderande kommun jobbar vi för att utbildningssystemet ska vara starkt, relevant och förankrat i lokalsamhället. Fler invånare ges möjlighet att hitta sin väg inom utbildning, arbetsliv och företagande. En mångfald av erfarenheter och perspektiv är en styrka på en arbetsmarknad där alla behövs.

I Kalix skapar vi en lärmiljö som främjar demokrati, jämställdhet, hållbarhet och framtidstro. Genom att utveckla utbildningens innehåll i linje med Agenda 2030 och kommunens hållbarhetspolicy, lägger vi grunden för ett lärande som rustar både individ och samhälle för framtidens utmaningar. Vi arbetar aktivt med att säkerställa kompetensförsörjning genom attraktiva utbildningsvägar och lärarrekrytering.

Målbilderna i detta avsnitt beskriver vår gemensamma resa mot en lärande, inkluderande och attraktiv kommun.

Målbild – Ett dynamiskt system för kompetensutveckling

Resan dit:

- Strukturer för samverkan och gemensam riktning mellan skola, näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor
- Skräddarsydda lösningar och inbyggd flexibilitet
- En kultur av lärande och utveckling

Kalix vill bygga ett flexibelt och inkluderande system för kompetensutveckling som möter arbetsmarknadens föränderliga behov. Yrken förändras snabbt och nya kompetenser efterfrågas. Därför är det viktigt att alla invånare får möjlighet att utvecklas – oavsett ålder, bakgrund eller livssituation.

Genom samarbete mellan skola, näringsliv, civilsamhälle och akademi skapas utbildningar som är relevanta, tillgängliga och anpassade efter lokala behov. För att stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv utvecklas strukturer för praktik, lärlingsplatser och samarbetsprojekt i nära samverkan med lokala företag. Det ger eleverna värdefulla erfarenheter och kontakter som underlättar övergången till arbetsmarknaden.

Digitala lärmiljöer och stark digital kompetens är centrala för att möta framtidens krav. Flexibla utbildningsformer – både på plats och på distans – gör det lättare att kombinera studier med arbete och familjeliv. Den digitala infrastrukturen blir en nyckel till livslångt lärande och ökad tillgänglighet.

Utbildningsutbudet formas i dialog med näringslivet för att möta företagens behov. Det skapar bättre förutsättningar för karriärutveckling och kompetensförsörjning. Ett dynamiskt och behovsanpassat system för kompetensutveckling är inte bara en utbildningsfråga – det är en strategisk investering i Kalix framtid. När fler invånare får möjlighet att växa, bidra och stanna kvar i kommunen stärks både arbetsmarknaden och Kalix attraktionskraft som en plats att leva, arbeta och utvecklas.

Målbild – Inkluderande arbetsliv och mångfald

Resan dit:

- Breddad arbetsmarknad
- Jämställda möjligheter och arbetsvillkor
- Sänkta trösklar i arbetslivet
- Mångfald som en konkurrensfördel

I Kalix är arbetslivet öppet och tillgängligt för alla. Här får människor, oavsett bakgrund, kön, ålder, språk eller funktionsvariation, möjlighet att bidra, utvecklas och känna tillhörighet. Mångfald ses som en styrka och en resurs för tillväxt, innovation och gemenskap.

För att nå dit arbetar vi aktivt med att bredda rekryteringen och sänka trösklarna till arbetsmarknaden. Vi kombinerar språkstudier med arbete, erbjuder validering av tidigare erfarenheter och skapar flexibla utbildningsvägar – både på plats och på distans. Särskilda insatser riktas till utrikesfödda kvinnor, unga som varken arbetar eller studerar samt personer med funktionsnedsättning. Ny teknik och digitala lösningar gör arbetslivet mer tillgängligt för alla.

Arbetsgivare i Kalix tar ansvar för att skapa trygga och jämställda arbetsmiljöer. De arbetar normkritiskt, erbjuder jämställda löner och främjar flerspråkighet. Attitydförändrande insatser, utbildningar och dialoger stärker förståelsen för allas lika värde. Det skapar en kultur där det är lätt att säga "nej" – och självklart att säga "ja" till utveckling.

Ett inkluderande arbetsliv är inte bara en vision. Det är en verklighet som bygger på samverkan, mod och framtidstro.

Målbild – Livslångt lärande säkrar kompetens och utveckling

Resan dit:

- Kontinuerlig kompetensutveckling
- Lokalt lärcentra
- Digitalisering och distansarbete som möjliggör

I Kalix är lärande en naturlig del av livet – från förskola till vuxenutbildning, från fritidsintresse till karriärbyte. Vi bygger framtiden genom att ge alla invånare möjlighet att utvecklas, oavsett ålder, bakgrund eller livssituation. Livslångt lärande är avgörande för att möta arbetsmarknadens förändrade behov, säkra kompetensförsörjningen och skapa ett samhälle där människor växer tillsammans.

Kalix är ett utbildningscentrum i regionen. Här finns lärcentra och utbildningshubbar som erbjuder distansstudier, yrkesutbildningar och skräddarsydda kurser i samarbete med universitet, näringsliv och civilsamhälle. Genom nära samarbete med Luleå tekniska universitet och andra aktörer skapas flexibla utbildningsvägar som matchar lokala behov – från gymnasieprogram till uppdragsutbildningar för företag.

Den digitala infrastrukturen med utbyggt fibernät gör fjärrundervisning och distansarbete möjligt. Det underlättar för invånare att kombinera studier med arbete och familjeliv. Studie- och yrkesvägledning finns genom hela livet och hjälper människor att göra informerade val – oavsett om det handlar om att ta första steget in i arbetslivet eller byta riktning mitt i karriären.

Livslångt lärande är också viktigt för att möta den generationsväxling som Kalix står inför. Genom kompetensutveckling och validering av erfarenheter kan fler stanna kvar i arbetslivet längre, samtidigt som unga får bättre förutsättningar att etablera sig. Det stärker både individens utveckling och kommunens attraktionskraft.

I Kalix är lärande inte bara en utbildningsfråga – det är en samhällsstrategi. Genom satsningar på kunskap, innovation och inkludering skapar vi ett Kalix där människor vill bo, leva och utvecklas. Ett Kalix där framtidstro, kompetens och livskvalitet går hand i hand.

Målbild – Bygga och stärka platsvarumärket

Resan dit:

- Attraktionskraft och mottagarkapacitet
- Trivsel i samhälle och arbetsliv

Kalix är mer än en plats – det är en känsla. Här möts älven och havet, naturen är nära och människor möts med värme, nyfikenhet och framtidstro. För att fler ska vilja bo kvar, flytta hit eller återvända bygger Kalix ett starkt och levande platsvarumärke som speglar kommunens identitet och möjligheter.

Platsvarumärket bygger på det som redan finns: orörd natur, skärgården, friluftslivet, tryggheten, gemenskapen och livskvaliteten. Men det handlar också om framtiden – ett Kalix i utveckling, där unga får vara med och forma samhället, där företag växer och kulturen blomstrar.

Ungas delaktighet är avgörande. Genom elevråd och medborgardialoger får unga en röst och möjlighet att påverka sin närmiljö och kommunens framtid. Skolmiljöerna ska vara inkluderande, trygga och stimulerande – platser där alla elever känner sig sedda, respekterade och motiverade att växa.

Vi lyfter fram goda exempel, ambassadörer och berättelser från verkligheten för att skapa en bild av Kalix som är både äkta och attraktiv. Kalix stärker sin identitet som friluftskommun genom att tillgängliggöra naturområden, utveckla strandängarna, Vassholmen och skärgården samt satsa på hållbar turism och ekoturism.

Här finns plats för både stillhet och äventyr – från skridskoåkning och båtturer till picknick i parker och naturpedagogik i skolor. Genom att kombinera naturupplevelser med kultur, mat, lokal produktion och återbruk skapas en helhetsupplevelse som lockar både invånare och besökare.

För att platsvarumärket ska bli levande krävs samverkan. Kalix bygger sitt varumärke tillsammans – med föreningar, företag, skolor, unga, äldre och nyinflyttade. Genom att skapa mötesplatser, bjuda in till dialog och visa att alla behövs formas en inkluderande och välkomnande kultur. Det är inte bara en plats att bo på – det är en plats att vara stolt över.

Kalix marknadsförs som en plats där det är lätt att säga "ja" till utveckling. Här finns utbildningshubbar, entreprenörskap, framtidstro och en stark känsla av tillhörighet. Genom att visa upp variationen av yrken, livsstilar och möjligheter – från kreativa branscher till livsmedelsproduktion – breddas bilden av vad Kalix är och kan bli. Att bygga ett starkt platsvarumärke handlar inte bara om att attrahera – utan om att skapa förutsättningar för människor att stanna, trivas och växa. Kalix är en plats där det är lätt att leva – och lätt att längta tillbaka till.

5.3 Innovativt och konkurrenskraftigt

Ett konkurrenskraftigt Kalix byggs genom modiga idéer, lokal innovationskraft och starkt entreprenörskap. Genom att förbättra företagsklimatet och skapa goda förutsättningar för samverkan mellan kommun, näringsliv och civilsamhälle får både etablerade företag och nya initiativ möjlighet att växa. När fler branscher utvecklas – från besöksnäring och livsmedelsproduktion till kreativa och tekniska yrken – stärks Kalix mot framtidens utmaningar och möjligheter.

Genom utbildningshubbar, distansstudier och samarbete med universitet skapas en miljö där kunskap omsätts i praktik. Här finns plats för både småskaliga innovationer och större satsningar – alltid med människan, naturen och hållbarheten i centrum. Den gemensamma resan mot ett innovativt och konkurrenskraftigt Kalix handlar om att ta vara på det lokala engagemanget, lyfta fram goda exempel och bygga ett samhälle där idéer får växa. Tillsammans skapar vi ett Kalix som är attraktivt att bo i, arbeta i och investera i – idag och i framtiden.

Målbild – En bra plats för företag att verka på

Resan dit:

- Stärkta stödstrukturer för entreprenörskap
- Ekosystem och samverkansplattformar
- Ett entreprenöriellt förhållningssätt

- Ökad export och global marknad

Kalix är en plats där företagande får fäste, idéer växer och människor vågar satsa. Här skapas ett företagsklimat som bygger på samverkan, tillit och framtidstro. Kommunen, näringslivet, föreningslivet och invånarna formar tillsammans en attraktiv och hållbar plats för företag att etableras, utvecklas och blomstra.

För att möta framtidens behov bygger Kalix ett starkt och tillgängligt företagsfrämjande ekosystem. Genom utbildning, rådgivning, nätverk och mötesplatser får både nya och etablerade företag stöd – oavsett om de finns i centralorten, byarna eller skärgården. Insatserna anpassas efter lokala förutsättningar och företagens behov, vilket gör dem träffsäkra och effektiva.

Digitalisering och hållbarhet är centrala drivkrafter i Kalix näringslivsutveckling. Vi tar tillvara på digitala lösningar, främjar återbruk och cirkulära affärsmodeller samt satsar på lokal produktion och förnybar energi. Det skapar nya affärsmöjligheter som stärker både miljön och ekonomin. Företag som bidrar till minskad miljöpåverkan – exempelvis inom återvinning, lokal matproduktion eller klimatsmart teknik – uppmuntras och får goda förutsättningar att växa.

Kalix har en entreprenöriell kultur där unga får verktyg att utveckla sina idéer. Genom samarbete mellan skola, näringsliv och övriga kommunorganisationen skapas vägar från idé till affär – med mentorskap, praktikplatser och innovationsstöd. Här får framtidens företagare växa i en miljö där det är lätt att testa, misslyckas och lyckas.

Samtidigt stärks Kalix som etableringsort genom satsningar på markberedskap, infrastruktur, kollektivtrafik och attraktiva boendemiljöer. Företag som vill etablera sig möts av en lösningsorienterad kommun, god tillgång till kompetens och ett växande nätverk av lokala samarbetspartners. Oavsett om det handlar om småskaliga hantverksföretag, besöksnäring, teknik-startups eller gröna industrisatsningar – Kalix är en plats där företag kan känna sig hemma. Här finns både rötter och vingar.

Målbild – Ett breddat näringsliv som stärker samhället

Resan dit:

- Ökad förädlingsgrad
- Anpassade och branschspecifika företagsstöd
- Jämställt och jämlikt näringsliv

Kalix bygger framtiden genom att bredda och stärka sitt näringsliv. Här kompletteras traditionella basnäringar med nya branscher som turism, återbruk, lokal livsmedelsproduktion, digitala tjänster och kreativa näringar. Denna mångfald gör Kalix mindre sårbart för ekonomiska svängningar och skapar ett robust samhälle där fler kan bidra och utvecklas.

Små och medelstora företag är ryggraden i Kalix näringsliv. Vi förenklar etablerings- och tillståndprocesser och erbjuder rådgivning, nätverk och utbildning. Det ger företag bättre förutsättningar att växa – särskilt på landsbygden. Mikroföretag och lokala initiativ får stöd att utveckla lösningar som svarar mot platsens behov. Det stärker både den lokala ekonomin och samhällsservicen.

Kalix satsar på att öka förädlingsvärdet i det lokala näringslivet. Det skapar nya affärsmöjligheter och stärker konkurrenskraften. Ett inkluderande och jämställt näringsliv är en självklar del av utvecklingen. Kvinnor och män, unga och äldre, personer med olika bakgrund och erfarenheter ska ha lika möjlighet att bidra. Samverkan mellan företag, kommun och civilsamhälle är nyckeln till ett näringsliv som stärker hela samhället – ekonomiskt, socialt och ekologiskt.

Genom att ta vara på olika perspektiv ökar innovationskraften. Det leder till nya idéer, bättre kundförståelse och ett mer dynamiskt företagsklimat. Kalix är en plats där hållbarhet och företagande går hand i hand.

Målbild – Omställning till hållbar resurs- och energianvändning

Resan dit:

- Omställning till förnybar energi och fossilfri produktion
- Cirkulära affärsmodeller
- Förbättrat samspel mellan industri och samhälle

Kalix står mitt i en viktig omställning mot ett mer hållbart samhälle. Industri, företag, hushåll och offentlig sektor bidrar tillsammans till att minska miljöpåverkan och stärka den lokala motståndskraften. Genom ny teknik, cirkulära affärsmodeller och lokala samarbeten skapas nya möjligheter för både ekonomisk utveckling och klimatansvar.

Basnäringarnas omställning till fossilfri produktion och energianvändning är en central del av Kalix framtid. Vi främjar förnybara energikällor som sol, vind och vätgas och minskar beroendet av fossila bränslen. Det stärker både näringslivet och samhällets resiliens. Kalix har redan tagit steg mot detta genom satsningar på elfordon och återbruk. Här ses restprodukter som resurser. Genom att utveckla återvinningsstationer, skapa lånepooler för verktyg och främja reparationstjänster minskar konsumtionen och beroendet av ändliga resurser.

Den cirkulära ekonomin växer fram i Kalix genom lokala initiativ, REKO-ringar, närodlat mat och samverkan mellan företag. Samtidigt får barn och unga utbildning i hållbar utveckling – både i klassrummet och ute i naturen. Kalix arbetar aktivt med att skapa hållbara lösningar i områden nära industri och tätort.

Genom dialog, planering och samverkan utvecklas grönområden, kollektivtrafik, gång- och cykelvägar samt smarta energilösningar som gynnar både människor och miljö. Målet är ett samhälle där det är lätt att göra rätt – där hållbarhet är en självklar del av vardagen.

Omställningen i Kalix är inte bara en teknisk förändring – det är en kulturell rörelse. Genom gemensamt lärande, lokalt engagemang och mod att tänka nytt skapar vi ett Kalix där framtiden är både grön och inkluderande.

Målbild – Samverkan som stärker forskning och innovation

Resan dit:

- Innovationsdriven kultur stödjer nya idéer
- Innovationer som löser samhällsutmaningar
- Forskning som skapar konkurrenskraft

Kalix kommun ska vara en plats där innovation och samverkan driver hållbar utveckling och lokal attraktionskraft. Genom att bygga starka relationer mellan akademi, näringsliv, offentlig sektor och civilsamhälle skapas en innovationsmiljö som är förankrad i Kalix behov – men med blicken mot världen.

Strategiskt samarbete med forskningsnoder, universitet och innovationsaktörer är ett led i arbetet för att ta till sig ny teknik, utveckla digitala lösningar och ligga i framkant inom områden som AI, cirkulär ekonomi, hållbar energi och platsutveckling. Genom att koppla forskning närmare praktisk användning skapas förutsättningar för att omvandla kunskap till konkreta produkter, tjänster och samhällsnytta.

Kommunen (organisationen) främjar en kultur där innovation är en naturlig del av vardagen – i skolan, på arbetsplatser och i föreningslivet. Genom att ge unga möjlighet att utveckla idéer, oavsett kön, bakgrund eller ålder, stärks den lokala innovationskraften. Skolan och näringslivet samverkar för att skapa testmiljöer, mentorskap och entreprenörskapsfrämjande insatser som ger framtidens företagare verktyg att lyckas.

För att Kalix ska vara en attraktiv plats för etableringar och investeringar krävs en strategisk planberedskap, tydlig upphandlingsdialog och ett näringsliv som samverkar över branschgränser. Genom att stimulera utvecklingen av kulturella, kreativa och biobaserade näringar breddas innovationsbasen och nya affärsmodeller växer fram.

Tvärvetenskaplig forskning som utgår från Kalix förutsättningar – exempelvis inom grön omställning, besöksnäring och hållbar samhällsplanering – prioriteras. Samverkan är nyckeln. Genom att förena lokal kunskap med akademisk spetskompetens och teknologisk utveckling skapar Kalix en innovationsmiljö där idéer får växa, lösningar får testas och framtiden får ta form.

5.4 Ett närmare Kalix och Norrbotten

I Kalix är välfungerande infrastruktur – både fysisk och digital – en strategisk förutsättning för att människor, företag och samhällen ska kunna leva, verka och växa. Genom att stärka kopplingen till Norrbottens vägar, järnvägar, hamnar och flygplatser, samt säkerställa robust digital uppkoppling och mobiltäckning i hela kommunen, skapas möjligheter för ökad rörlighet, tillgänglighet och regional samverkan. Detta är en del av Kalix resa mot ett mer sammanlänkat och konkurrenskraftigt Norrbotten.

Målbild – Infrastruktur som skapar förutsättningar

Resan dit:

- En sammanhållen planering
- Ett samordnat och motståndskraftigt system
- Strukturbilder och verktyg

Kalix ska vara en kommun där infrastrukturen aktivt bidrar till samhällsutveckling, hållbarhet och konkurrenskraft. Genom strategisk planering och samverkan på lokal, regional och nationell nivå skapas ett sammanhängande och motståndskraftigt system som binder samman människor, platser och verksamheter – och gör det möjligt att leva, verka och växa i hela kommunen.

Infrastrukturen i Kalix omfattar transport, energi, digital kommunikation, vatten och avlopp – och utformas för att möta både dagens behov och framtidens utmaningar. Särskild vikt läggs vid att utveckla Kalix hamn som en strategisk nod för logistik, samt att stärka kopplingarna mellan väg, järnväg och hamn för att möjliggöra effektiva flöden av varor, energi och människor. För att öka tillgängligheten och minska klimatpåverkan prioriteras utbyggnad av kollektivtrafik, gång- och cykelvägar samt insatser för att öka resandet med tåg och buss.

Målbild – Ett sammanhängande transportsystem

Resan dit:

- God tillgänglighet i en stor geografi
- Trygga och attraktiva stråk
- Stärkt kapacitet för hela transportsystemet

Kalix har ett transportsystem som binder samman människor, företag och möjligheter. Det ska skapa förutsättningar för samhällsutveckling, hållbar mobilitet, näringslivets logistik och regional tillgänglighet. Genom att delta aktivt i regional och nationell infrastrukturplanering stärker Kalix sin roll som en viktig nod i Norrbottens transportnät.

Kommunens läge vid kusten, nära Finland och viktiga transportkorridorer, gör Kalix hamn till en strategisk tillgång. Hamnen utvecklas tillsammans med väg- och järnvägsnätet för effektiv omlastning, ökad godskapacitet och nya typer av transporter. Terminaler mellan väg, järnväg och hamn förstärks för smidiga flöden av varor och människor.

Utbyggnad och upprustning av vägnätet är avgörande för kortare restider, bättre framkomlighet och ökad tillgång till service, arbetsplatser och boendemiljöer – särskilt på landsbygden. Kalix prioriterar åtgärder som ökar trygghet och trivsel där människor bor och rör sig, samtidigt som miljöpåverkan minimeras.

Järnvägens kapacitet stärks genom stöd till Norrbottenbanan och utveckling av stationslägen som främjar hållbart resande, boende och besöksnäring. Kalix verkar för fler tågförbindelser och bättre kopplingar till regionala och internationella stråk, inklusive öst-västliga förbindelser mot Finland och Norge.

Kollektivtrafik, gång- och cykelvägar byggs ut för att främja hållbar mobilitet. Kalix utvecklar också lösningar som gör det enkelt att byta mellan trafikslag och öka användningen av buss och tåg. Ett välfungerande transportsystem är nyckeln till en större arbetsmarknad, bättre kompetensförsörjning och ökad attraktionskraft.

Flygplatserna i regionen, inklusive samarbeten med Finland och Norge, är viktiga för Kalix tillgänglighet och koppling till omvärlden. Kalix bidrar till att stärka dessa förbindelser som en del av ett konkurrenskraftigt och resilient Norrbotten.

Genom samordning mellan kommunala, regionala och statliga aktörer – och med hänsyn till naturvärden, samhällsstruktur och krisberedskap – är Kalix med och driver utvecklingen av ett transportsystem som binder samman människor, möjligheter och framtid.

Målbild – Hållbara transporter

Resan dit:

- Hög tillgänglighet och mindre klimatpåverkan
- Nyttänkande och flexibla lösningar
- Rörelsefrihet i byar och samhällen

Kalix går före i omställningen till ett hållbart transportsystem. Systemet ska förena klimatansvar, god tillgänglighet och hög livskvalitet.

Transporter är en del av vardagen i Kalix, med långa avstånd och ett stort geografiskt område. Men de måste ske på ett sätt som minskar klimatpåverkan och gör kommunen mer motståndskraftig.

Så här arbetar vi:

- Utvecklar laddinfrastruktur och stationer för fossilfria drivmedel, som el och biogas.
- Deltar aktivt i regionala och nationella initiativ för att ställa om till fossilfria transporter – för privatpersoner, kollektivtrafik och gods.

Vi skapar ett integrerat transportsystem där buss, tåg, båt, taxi och flyg samverkar. Smidiga byten mellan trafikslag, bättre tidtabeller, ökad tillgänglighet och tydlig reseinformation ska göra det enkelt att välja bort bilen. Kalix arbetar också för mer tågtrafik och bättre kopplingar till regionala och internationella stråk.

Digitala lösningar ska underlätta samåkning, ruttplanering och tillgång till kollektivtrafik. Genom att kombinera teknik, beteendeförändring och fysisk planering skapar vi ett transportsystem som är hållbart och användarvänligt.

Omställningen till hållbara transporter är en strategisk nyckel för Kalix framtid – för klimatet, människorna och platsens attraktionskraft.

Aktiva transporter som gång, cykel, skidor och spark är en självklar del av mobiliteten. Kommunen ska bygga ut gång- och cykelvägar, skapa trygga och tillgängliga stråk i byar och tätorter och främja rörelse på gemensamma platser. Det stärker folkhälsan, ger barn och unga större frihet och bidrar till ett mer levande samhälle.

Målbild – digital infrastruktur och energieffektivisering

Resan dit:

- Anpassningsbart och robust elnät
- Omställning till fossilfri energi
- Digital uppkoppling i hela kommunen

Kalix ska vara en kommun där digital infrastruktur och energieffektivisering går hand i hand. Målet är hållbar tillväxt, bättre livskvalitet och ökad motståndskraft.

Så här arbetar vi:

- Säkerställer robust uppkoppling och stabil energiförsörjning i både tätorter och landsbygd.
- Genomför strategiska investeringar och samarbeta med regionala och nationella aktörer.

Digital infrastruktur

Kalix ska se till att hela kommunen – även glesbygd och mindre orter – har snabb och driftsäker uppkoppling med hög kapacitet. Det är en förutsättning för distansarbete, digital service, företagsutveckling och social sammanhållning. Kommunen ska aktivt förbättra befintliga nät, bygga nya och prioritera konnektivitet i all fysisk planering.

Energieffektivisering

Energieffektivisering är en nyckel för Kalix klimatmål och ekonomiska hållbarhet. Kommunen arbetar för att påverka och skapa förutsättningar för att:

- Elnätets kapacitet stärks.
- Integrera smarta lösningar.
- Möjliggöra lokal produktion av förnybar energi, som solceller och vätgas.

Vi erbjuder kunskap, rådgivning och incitament till hushåll, företag och offentliga verksamheter för att minska energianvändningen och öka självförsörjningen.

Resurseffektivitet och återbruk

Kalix utvecklar avfallsanläggningen till en nod för återbruk och resurseffektivitet. Digitala lösningar gör den tillgänglig dygnet runt. Samverkan mellan kommun, näringsliv och civilsamhälle är avgörande för att använda rätt energikvalitet och se restresurser som tillgångar.

Framtidsbild

Genom att integrera digital och fysisk infrastruktur i samhällsplaneringen skapar vi sömlösa kopplingar mellan människor, företag och samhällen. Kalix ska vara en plats där teknologisk utveckling och hållbar energianvändning går hand i hand – för ett resiliellt, inkluderande och framtidsorienterat samhälle.

6. Nästa steg

För att den lokala utvecklingsstrategin (LUS) ska få verklig effekt krävs att den omsätts i konkret handling, både inom kommunens förvaltningsorganisation och i hela samhället. Implementeringen bygger på bred samverkan mellan kommunens verksamheter, näringsliv, civilsamhälle och regionala aktörer. Det är genom gemensamma insatser som Kalix kan ta tillvara sina lokala styrkor och bidra till ett hållbart och konkurrenskraftigt Norrbotten.

Integrering i verksamhetsplaneringen

LUS ska vara en del av kommunens ordinarie planering. Varje förvaltning och nämnd ansvarar för att:

- bryta ner strategins mål till konkreta aktiviteter,
- sätta mätbara indikatorer,
- följa upp och utvärdera arbetet årligen.

Handlingsplaner kopplade till strategiska områden

För att skapa tydlighet och driv i genomförandet tar vi fram handlingsplaner för LUS fyra strategiska områden. Handlingsplanerna ska:

- Visa vilka insatser som ska göras, när och av vem.
- Utgå från lokala behov, resurser och förutsättningar.
- Samla kraft kring särskilda prioriteringar, ibland tillsammans med Region Norrbotten eller andra aktörer.
- Underlätta samordning och skapa synergier mellan olika verksamheter och aktörer.

Samverkan och delat ansvar

För att genomföra LUS krävs ett gemensamt ansvar. Kommunen, näringslivet, föreningar, invånare och regionala aktörer har alla en viktig roll.

När vi delar ansvar och tar initiativ skapar vi engagemang, samarbete och långsiktig förändring. Kommunen ska aktivt använda nätverk och samarbetsforum för att stärka dialogen och samarbetet mellan olika samhällssektorer.

Kommunikation och delaktighet

För att lyckas med implementeringen måste strategin vara känd och förankrad i hela organisationen och hos invånarna. Kommunen ska därför arbeta aktivt med:

- tydlig kommunikation,
- dialog,
- utbildningsinsatser.

Syftet är att öka förståelsen för strategins mål och betydelse. Medborgardialoger och regelbundna avstämningar gör att strategin hålls levande och kan anpassas till nya behov och möjligheter.

Uppföljning och lärande

För att LUS ska leda till önskad utveckling följer vi upp och utvärderar arbetet regelbundet. Resultat och erfarenheter återkopplas till både organisationen och samhället. Det gör att vi kan lära och förbättra löpande.

Strategin revideras vid behov för att möta nya förutsättningar.

7. Tillsammans för Kalix

Kalix utvecklas bäst när vi gör det tillsammans. Kommunen, det lokala näringslivet, föreningar, invånare och regionala aktörer har alla en viktig roll i att forma framtiden.

När vi delar ansvar och tar initiativ skapar vi engagemang, samarbete och långsiktig förändring. Region Norrbotten leder det regionala utvecklingsarbetet, men framgången bygger på att Kalix bidrar aktivt – med sina styrkor, sin lokala kunskap och sin vilja att samarbeta. Den lokala utvecklingsstrategin är vår gemensamma kompass. Det är här i Kalix vi omsätter den i handling.